

Dočtate sa v ňsle
alebo na www.ozkovo.sk:

- Novela Zákona o KV v ohrození – str. 1.- 2
- z kováckej kuchyne : Predsedníctvo R OZ KOVO – str.2
- na strednom a východnom Slovensku boli Reg.rady predsedov –str.4.

NOVELA ZÁKONA O KOLEKTÍVNO M VYJEDNÁVANÍ V OHROZENÍ

V závere októbra Národná rada SR schválila novelu Zákona o kolektívnom vyjednávaní (KV) . Jej podstatou je, že pri rozšírení záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa (KZVS) už nebude potrebný súhlas zamestnávateľa, na ktorého sa má záväznosť kolektívnej zmluvy rozšíriť. Novela by mala vstúpiť do platnosti od januára budúceho roka.

Znamená to, že ak sa napr. zástupcovia zamestnancov a zástupcovia zamestnávateľov z istého odvetvia dohodnú, že zvýšia platy o 10%, musia sa dohodou riadiť aj firmy, ktoré v zväze nie sú a s rastom platov nesúhlasili. Stačí, že majú vyše 20 zamestnancov a podnikajú v tom istom odvetví.

Návrhy na celoplošné zvýšenie miezd v rámci KZVS môžu predložiť odbory, aj zväz. Odborových má tripartitná komisia, ktorú vymenuje a zriadi ministerstvo práce zo zástupcov ministerstva, zástupcov zamestnávateľov, zástupcov zamestnancov a zástupcu Štatistického úradu SR. Rezort práce a sociálnych vecí súčasne pri rozširovaní záväznosti kolektívnej zmluvy stanovuje podmienku reprezentatívnosti, teda pokrytia určitého počtu zamestnancov kolektívnu zmluvu. Záväznosť sa tak má rozšíriť len pri takej kolektívnej zmluve, ktorá pokrýva väčší počet zamestnancov v odvetví, ako iná kolektívna zmluva, ktorú uzatvorili iní zamestnávatelia v rámci rovnakého odvetvia. Oproti doterajšiemu stavu, keď označením odvetvia kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa je kód štatistickej klasifikácie ekonomických činností na úrovni skupiny, sa rozšíri označenie odvetvia kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na úrovni divízie.

AJ V TOMTO PRÍPADE BUDÚ VÝNIMKY

Z rozšírenia záväznosti KZVS sa vylúča niektoré kategórie zamestnávateľov. Pôjde napríklad o zamestnávateľa, ktorý má do 20 zamestnancov, o zamestnávateľa, ktorý zamestnáva aspoň 10 % osôb so zdravotným postihnutím. Záväznosť KZ sa tiež nebude rozširovať na zamestnávateľa, ktorý ku dňu účinnosti rozšírenia vykonáva podnikateľskú činnosť menej ako 24 mesiacov a na zamestnávateľa, ktorého postihla mimoriadna udalosť ktorej následky ku dňu účinnosti rozšírenia trvajú. Výnimku tiež dostane zamestnávateľ, ktorý je v úpadku, likvidácii, v ozdravnom režime alebo nútenej správe. Ide teda o tie kategórie zamestnávateľov, u ktorých existuje objektívny dôvod, že rozšírenie kolektívnej zmluvy na ich firmu by im mohlo spôsobiť problémy.

ZAMESTNÁVATELIA PROTI

So schválenou novelou zákona, pochopiteľne, nesúhlasia zamestnávatelia z viacerých zamestnávateľských združení. Podľa nich sa takto zvýšia náklady dotknutých podnikov a ovplyvní sa ich schopnosť konkurovať v súčasnej, stále nepriaznivej ekonomickej situácii. Upozorňujú, že môže dôjsť k prepúšťaniu. Zároveň poukazujú, že nútené rozširovanie kolektívnych zmlúv narúša princíp zmluvnej voľnosti, nedotknutosť súkromného vlastníctva a práva na podnikanie. Štát tak v prípade uvedenia novely zákona do platnosti môže podľa nich čeliť žaľobám o náhradu škody zo strany dotknutých firiem, ktoré budú nedobrovoľným rozširovaním poškodené. Americká obchodná komora (AmCham) v SR, Republiková únia zamestnávateľov, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR, Slovenská obchodná a priemyselná komora a Klub 500 tak spoločným listom požiadali prezidenta, aby predmetný zákon nepodpísal a vrátil ho na

opätovné prerokovanie do parlamentu. Inak sa obráti na Ústavný súd.

V ROVNAKOM ODVETVÍ ROVNAKÉ MZDY

Naopak, zástupcovia odborov vidia prínos novely celkom jasne. Podľa nich pomôže ľuďom, aby mali v rovnakom odvetví rovnaké mzdy. Podľa prezidenta Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR, Jozefa KOLLÁRA, totiž firmy ... často umelo znižovali svojim zamestnancom platy, aby lepšie obstáli v porovnaní s konkurenciou. Rovnako aj mzdy znižujú preto, aby dosahovali vyšší zisk“. Podľa neho zmena podnikateľov neohrozi - la: „Určite nik nebude žiadať zvyšovanie tam, kde by to mohlo spôsobiť problémy.“

Prezident novelu nepodpísal

O to viac prekvapilo rozhodnutie slovenského prezidenta, Ivana GAŠPAROVIČA, z 18. novembra tohto roku novelu zákona o KV nepodpísať a vrátiť ju do parlamentu na opätovné prerokovanie.

„Pri stretnutiach so zástupcami zamestnancov pán prezident vždy deklaroval jeho známe sociálne cítenie a vrátením tohto zákona jeho citát „myslím národne, cítim sociálne“ veľmi ne - potvrdil,“ uviedol k danému prezident KOZ SR, Jozef KOLLÁR. Pritom zdôraznil, ako veľmi zá - leží na tom, aby tento zákon parlament opätovne schválil v takom znení, v akom ho vláda pôvodne navrhovala. „Zabezpečoval isté spravodlivé od - meňovanie a uspokojovanie pracovných podmienok nielen zamestnancov, združených v konfederácii, ale všetkých pracujúcich na Slovensku.“

Prezident vrátil novelu do parlamentu so zásadnou pripomienkou: aby sa z možného rozšírenia záväznosti KZVS bez súhlasu zamestnávateľov vylúčil širší okruh zamestnávateľov. Podľa prezidenta by sa to malo týkať zamestnávateľov,

(Pokračovanie na 2. str.)

ZAZNAMENALI SME

1. október 2013 – zasadnutie Výboru Regionál. rady predsedov Banskobystríc. kraja
1. október 2013 – kolektívne vyjednávanie KZVS zamestnancov vo verejnej službe na MPSVaR v Bratislave
1. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti ZWL Sučany
2. október 2013 – zasadnutie Výboru Regionál. rady predsedov Žilinského kraja
2. október 2013 – kolektív. vyjednávanie PKZ v spoločnosti Binder Slovakia, Sereď
3. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Trenc Trenčín
3. október 2013 – kolektívne vyjednávanie KZVS zamestnancov vo verejnej službe na MPSVaR v Bratislave
4. október 2013 – kolektív. vyjednávanie PKZ pred sprostredkovateľom v spoločnosti HCHP Bernolákovo
7. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti SMZ, Košice
7. október 2013 – Medzinárodný pochod kováčov v Štúrove proti neštandardným formám práce
9. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Benteler, Malacky
9. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti SMZ, Košice
9. október 2013 – mimoriadne zasadnutie Rady predsedov KOZ SR v Bratislave
10. október 2013 – zasadnutie Mandátového obvodu č.37 v U.S.Steel, Košice
10. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Stefe, Rim. Sobota
10. október 2013 – mimoriadne zasadnutie Hospodárskej a sociálnej rady (tripartity) v Bratislave
11. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti INA Skalica
18. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Pankl, Topoľčany
18. október 2013 – Celoslovenská konferencia OZ KOVO s účasťou premiéra R.Fica v Žiline
21. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti INA Skalica
21. október 2013 – podpis KZVS elektrotechnickej v Topoľčiankach
23. október 2013 – kolektív. vyjednávanie PKZ v spoločnosti Binder Slovakia, Sereď
23. október 2013 – zasadnutie Rady predsedov KOZ SR v Bratislave
23. október 2013 – príprava vzniku ÚZO v Galante
23. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Bordnetze Nitra
28. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spol. SAD LIORBUS Ružomberok
28. október 2013 – príprava založenia Územnej základnej organizácie v Galante
29. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Lagermax, Senec
29. október 2013 – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HCHP Bernolákovo

Lúčime sa s JUDr. Jozefom BEZÁKOM

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že nás v mesiaci október, vo veku 84 rokov, náhle opustil priateľ, kolega, prvý riaditeľ mestskej príspevkovej organizácie MARIANUM – pohrebníctvo Bratislava a zaslúžilý, dlhoročný člen odborov, JUDr. Jozef BEZÁK.

Češť jeho pamiatke.

Najbližšie číslo PRIORÍT
vyjde 20. 12. 2013

NOVELA ZÁKONA O KOLEKTÍVOM VYJEDNÁVANÍ V OHROZENÍ

(Dokončenie z 1. strany)

ktorí majú do 50 zamestnancov, a nie do 20, ako hovorí pôvodný návrh. Argumentuje, že podľa nariadenia Európskej komisie sa za malý a stredný podnik považuje podnik, ktorý zamestnáva menej ako 50 osôb. Prezident tiež navrhuje, aby sa rozšírenie záväznosti KZVS nevzťahovalo na zamestnávateľa, ktorý má uzatvorenú záväznú podnikovú kolektívnu zmluvu.

Člen predstavenstva KOZ SR a predseda OZ KOVO, Emil MACHYNA však upozornil, že ak by sa proces rozširovania KZVS netýkal zamestnávateľov, ktorí majú do 50 zamestnancov, kolektívnymi zmluvami by neboli pokryté dve tretiny zamestnancov. „Kolektívne zmluvy vyššieho stupňa a ich rozširovanie sa netýka veľkých podnikov,“ tvrdí MACHYNA. Zároveň zdôraznil: „Budeme žiadať, rokovat' a robiť všetko preto, aby bola novela zákona o KV opätovne v parlamente prijatá, a to v pôvodnom znení“. Je presvedčený o tom, že poslanci za Smer-SD prelomia veto prezidenta a novelu zákona opätovne schvália v pôvodnom znení.

„Kolektívna zmluva predstavuje určitý konsenzus. Nie je to zmluva, ktorú by si napísali odbory alebo vláda. Na jednej strane sedia zamestnávateľia a na druhej strane zamestnanci. Je to zákon, ktorý v pôvodnom variante výrazne posilňuje moment bipartity v sociálnom dialógu, ktorý nám na Slovensku výrazne chýba. Tento zákon tak, ako bol schválený a daný prezidentovi k podpisu, nie je drakonický zákon. Je to zákon, ktorý umožňuje aplikovať princíp primeranosti,“ priblížil viceprezident konfederácie Slavomír Manga s tým, že tento zákon zabezpečuje zamestnancom právo na dôstojne zaplatenú prácu. (af)

Z kováckej kuchyne

Z PREDSEDNÍCTVA RADY OZ KOVO

„Sme prví a jediní! Sme jediným odborovým zväzom v Európe, ktorému sa podarilo založiť odborovú organizáciu v spoločnosti Samsung! A už nechýba veľa, aby aj v súčasnosti s touto organizáciou začali viaceré naše základné odborové organizácie v okolí Galanty pôsobiť pod hlavičkou ÚZO- Územnej základnej organizácie - na čele s jedným, profesionálnym predsedom. Bude to zároveň prvý krok k profesionalizácii celého OZ KOVO“. Aj tieto slová predsedu OZ KOVO, Emila MACHYNU, odzneli na poslednom predsedníctve Rady OZ KOVO, ktoré sa 13. novembra tohto roku uskutočnilo v Dome odborov v Žiline.

Okrem tejto témy sa prítomní venovali aj ďalším bodom bohatého programu. Medzi iným aj spracovaniu databázy elektronických adries členov výborov základných organizácií (ZO), ktoré zrealizuje a neustále dopĺňa člen predsedníctva Rady OZ KOVO za Žilinský región, Jaroslav KORDEK. Následne predseda OZ KOVO, Emil MACHYNA, informoval prítomných o aktuálnych rokovaniach Konfederácie odborových zväzov SR a Hospodárskej a sociálnej rady (tripartity), a to aj v súvislosti s novelou Zákona o kolektívnom vyjednávaní, proti ktorému sa ohradila silná zamestnávateľská - najmä automobilová- lobby. (viac v článku na 1.strane „Novela zákona o KV v ohrození“). Členovia predsedníctva Rady OZ KOVO potom odsúhlasili harmonogram zahraničných akcií, na ktorých zástupcovia OZ KOVO nielen reprezentujú náš štát, ale aj získavajú skúsenosti a poznatky od zahraničných odborových zväzov, ktoré dlhodobo a úspešne pôsobia v susedných a škandinávskych krajinách. Jednohlasne tiež odsúhlasili návrh rozpočtu OZ KOVO na rok 2014, spripomenkovali a odsúhlasili zrevido-

(Pokračovanie na 3. str.)

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel. a fax: 048/411 34 73, e-mail: fakova@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Pavel KÚS, predseda, členovia: Ing. Daniela LENGYELOVÁ, Vladimír FILIPČA, JUDr. Simona Schuszteková, Irena ŠKROVINOVÁ, Jozef BURIAN, JUDr. Martin VAVRO. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita Fáková. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

KRÁTKO Z PRIEMYSLU

SR JE TRETIA NAJPRIEMYSELNEJŠIA KRAJINA V EÚ

Priemysel tvorí štvrtinu slovenskej ekonomiky. Významnejšie postavenie má už iba v Rumunsku a Česku. Každé štvrté euro, vyprodukované v slovenskej ekonomike, pochádza z priemyslu. Jeho podiel na hrubom domácom produkte vytvorenom v prvom tohtoročnom polroku dosiahol 25,8 percenta. Vyplýva to z analýzy Poštovej banky na základe aktuálnych údajov Eurostatu. V prvej desiatke najpriemyselnejších krajín Únie sú tie, v ktorých z priemyslu pochádza minimálne každé piate euro, vytvorené v ekonomike. Platí to napríklad vo všetkých krajinách V4. Naopak, pôvodné členské krajiny Únie sa vyznačujú skôr

Z kováckej kuchyne Z PREDSEDNÍCTVA RADY OZ KOVO

(Dokončenie z 2. str.)

vané vnútrozväzové predpisy a doplnili plán vzdelávania na budúci rok o požiadavku, aby doplnkové školenie o spôsobe efektívneho školenia získali aj lektori z radov OZ KOVO, ktorí sa touto činnosťou mimo svojej hlavnej pracovnej činnosti zaoberajú.

Veľmi pozitívne zhodnotil predseda zväzu celoslovenskú konferenciu OZ KOVO z 18. októbra tohto roku v Žiline, nakoľko sa na stretnutí s premiérom SR Robertom FICOM zúčastnilo viac ako 760 kováčov. Zároveň zaznela informácia o snahe Odborového zväzu masmedií zlúčiť sa s OZ KOVO, prijatí potrebných právnych krokov k integrácii však musí predchádzať ešte dôkladná hospodárska revízia tohto zväzu. Medzi prítomnými však zarezovala ďalšia informácia, podľa ktorej už pred dvoma mesiacmi doručili zástupcovia OZ KOVO na ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny zoznam zamestnaneckých agentúr, ktoré svojich agentúrnych zamestnancov nevyplácajú mzdou, ale rôznymi „náhradami“ - napr. stravými lístkami. Aj preto vedenie kováčov zvažuje podanie trestného oznámenia, keďže v súčasnosti je rôznym praktikám pracovných agentúr vystavených viac ako 47 tisíc agentúrnych zamestnancov.

V ďalšom programe informovala podpredsedníčka OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ, o príprave a formách Kampane o kolektívnom vyjednávaní, ktorú by chcela v rámci Slovenska spustiť v čo najbližšej dobe. Potom zhodnotila stav kolektívneho vyjednávaní KZVS v jednotlivých odboroch. V súvislosti s návrhom, aby sa členské preukazy vymenili za nové, plastové, odznelo niekoľko pripomienok o efektívnosti tohto rozhodnutia, a tak sa ním budú opätovne zaoberať všetky výbory regionálnych rád predsedov.

Záver patril informácii o najbližšom termíne zasadnutia Rady OZ KOVO. Stretnutie by sa malo uskutočniť 3. a 4. decembra tohto roku v Bratislave (af)

nížším príspevkom priemyslu k tvorbe HDP, ktorý ustupuje rastúcemu sektoru služieb.

SAMSUNG V GALANTE VYROBIL UŽ 60 MILIÓNOV VÝROBKOV

Spoločnosť Samsung vyrobila vo svojom galantskom závode už 60 miliónov výrobkov. Počas desiatich rokov svojho pôsobenia v Galante preinvestovala juhokórejska spoločnosť vyše 400 miliónov eur a z galantského podniku sa stal najväčší výrobný podnik Samsungu v Európe. Galantský Samsung spolu so svojimi priamymi dodávateľmi celkovo vytvára takmer 10 tisíc pracovných miest v elektrotechnickom priemysle na Slovensku. Produkcia spoločnosti je zameraná najmä na výrobu najmodernejších LED televízorov, ktorá umožňuje sledovať obraz v 3D rozlíšení s funkciou Smart. Od augusta tohto roka spoločnosť vyrába prémiové modely UHD s 85-palcovou uhlopriečkou a štvornásobným HD rozlíšením. Vyrába tiež unikátne OLED televízory so zakriveným displejom.

OKTÓBER PRINIESOL REKORDNÝ PREDAJ ÁUT

Ľudia na Slovensku si v októbri zaregistrovali vyše 6500 nových áut. Taký dobrý október predajcovia videli naposledy pred krízou v roku 2008. Októbrový predaj medziročne stúpol o 37,6 percenta. Vyplýva to z údajov Zväzu automobilového priemyslu SR. Októbrovým rekordom podľa zväzu pomohla registračná daň, ale aj letné odstávky v automobilkách. „Veľa áut, ktoré si ľudia objednali pred letnými prázdninami a výlukami vo výrobe, prišlo na prelome septembra a októbra, čo sa prejavilo vo zvýšených registráciách,“ tvrdí zväz. Najlepšie sa v októbri v predaji darilo Škode, ktorá predala 1611 áut, čo je o 529 vozidiel viac než vlni v októbri. Druhú priečku si vybojoval Volkswagen, ktorý k 492 autám predaným vlni v októbri pridal v tohtoročnom októbri 132 áut. Tretia Kia predala 409 osobných áut, čo je o 50 viac než v rovnakom období roka 2012. Rast na trhu nových áut pomáha aj predaju ojazdených vozidiel. „Ak si ľudia kupujú nové autá, zbavujú sa ojazdených, čo uľahčuje náš výkup a umožňuje to znížiť predajné ceny, takže je väčší záujem o ojazdené vozidlá,“ vysvetľuje Karolína Topolová, generálna riaditeľka AAA AUTO. Dodala, že firma, ktorú vedie, predala u nás za celý rok takmer 12 tisíc áut, čo je medziročný rast o 13,3 percenta.

SES TLMAČE ZÍSKALI KONTRAKT ZA 30 MILIÓNOV EUR

Slovenské energetické strojárne Tlmače získali zákazku v Českej republike. Výška kontraktu prevyšuje 30 miliónov eur. SES zvíťazili vo verejnej súťaži na dodávku diela Denitrifikácia kotlov K14, K13 a K12 v elektrárni Třebovice pre Dalkiu, Česká republika. Termín ukončenia modernizácie prvých dvoch kotlov je stanovený na júl 2018. Modernizácia teplárni na Slovensku i v Českej republike je zaujímavým krátkodobým trhovým potenciálom a to v najmä v období, keď nie je jasná stanovená energetická koncepcia a nie je známy vývoj trhu vo výstavbe nových energetických zdrojov v elektrárnach, teplárnach či priemyselných podnikoch. Práve získanie týchto projektov na slovenskom trhu môže byť pre fir-

mu dobrým stabilizačným prvkom. SES Tlmače sú výrobcom a dodávateľom parných kotlov pre elektrárne, teplárne, spaľovne odpadov a priemyselné podniky.

WAY INDUSTRIES ZRUŠILA HROMADNÉ PREPÚŠŤANIE

Spoločnosť Way Industries, a.s. Krupina, známa svojím odminovacím systémom Božena, zrušila hromadné prepúšťanie 78 zamestnancov. Hromadné prepúšťanie nahlásila firma na miestny úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ešte v júni tohto roka. Teraz, vďaka pribúdajúcim zákazkám, naopak, hlási nábor 30 nových zamestnancov. „Uplatnenie si v segmente obrannej a stavebnej výroby nájdú najmä konštruktéri, technológovia a technickí vývojári“ - uviedol generálny riaditeľ spoločnosti, Bohuslav LIPOVSKÝ. Okrem tvorby nových pracovných miest pomáhajú krupinskí strojárni oživiť aj leteckú dopravu na strednom Slovensku. Okrem kamiónovej a lodnej dopravy totiž začali tento mesiac využívať aj služby letiska Sliač, kde pilotne prepravili prvých 10 ton tovaru. Vychádzajú tak v ústrety svojim zákazníkom v Ázii a Afrike, kde majú aktuálne umiestnenú významnú časť dodávok pre potreby zbrojárskeho priemyslu.

EMBRACO DOSTANE TAKMER MILIÓNOVÚ DOTÁCIU

Spoločnosť Embraco Slovakia by mala od slovenskej vlády získať investičné stimuly v celkovej výške 900-tisíc eur. Firma tak za poskytnutú pomoc vytvorí do konca roka 2014 v Spišskej Novej Vsi 21 nových pracovných miest. Pri investícii firma počítá s oprávnenými nákladmi vo výške viac ako 2,43 mil. eur a má sa realizovať v roku 2014. Embraco by malo dostať investičné stimuly vo forme dotácie na obstaraný dlhodobý hmotný a nehmotný majetok vo výške 100-tisíc eur. Zvyšných 800-tisíc by mali predstavovať úľavy na dani z príjmu, rozložené na roky 2016 až 2023. Spoločnosť Embraco Slovakia vyrába komponenty pre chladiace domáce spotrebiče a iné chladiarenské zariadenia. Embraco Slovakia je súčasťou skupiny Embraco, ktorá patrí do korporácie Whirlpool. Na Slovensku patrí spoločnosť medzi 30 najväčších zamestnávateľov.

Z REGIÓNOV

REGIONÁLNA RADA PREDSEDŇOV KOŠICKÉHO A PREŠOVSKÉHO KRAJA V TATRANSKEJ LOMNICI

V dňoch 14. až 15. novembra 2013 zasada- la v Tatranskej Lomnici Regionálna rada predse- dov Košického a Prešovského kraja, na ktorej sa zúčastnilo 60 predsedov základných organizácií (ZO) OZ KOVO z oboch regiónov. Spoločného zasadnutia - pod vedením členov predsedníctva Rady OZ KOVO, Jána ŠLAUKU a Jozefa BALICU a v spolupráci s Metodickým pracoviskom v Prešove - sa ako hostia zúčastnili prezident Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR Jozef KOLLÁR, predseda Rady OZ KOVO Emil MACHYNA a pod- predsedníčka Rady OZ KOVO Monika BENEDEKOVÁ.

V prvý deň rokovania prezident KOZ SR, Jo- zef KOLLÁR, vo svojom vystúpení informoval prítomných o činnosti a práci KOZ, pričom zdôraznil význam sociálneho dialógu medzi zástupcami za- mestnancov a zamestnávateľmi na všetkých úrov- niach, s dôrazom na rokovania tripartity. Podpre- sedníčka Monika BENEDEKOVÁ poskytla prítom- ným predsedom informácie z oblasti kolektívneho vyjednávania KZVS, informovala o príprave jednot- livých kolektívnych zmlúv a ich dodatkov, a záro- veň upozornila na začínajúcu kampaň na podporu kolektívneho vyjednávania. V ďalšom svojom vy- stúpení poukázala na správu Národného inšpek- torátu práce (NIP) SR, kde upozornila najmä na veľký počet porušení pracovnoprávných predpisov a minimálnej sankcii za tieto porušenia. Poukázala na nevyhnutnosť zmeny Zákona o inšpekcii práce, hlavne v oblasti právomoci inšpektorátov práce a sankcií za závažné, alebo opakované porušenia.

Ján ŠLAUKA vo svojej prezentácii predstavil Stratégiu fungovania OZ KOVO na regionálnej úrovni. Konkrétne, na základe akých dokumentov a legislatívy môžu odbory fungovať, aké majú prá- vomoci a čo sa očakáva od činnosti jednotlivých orgánov v regiónoch.

Sociálny rozmer mzdy, význam minimálnej mzdy a jej úlohu prezentoval vo svojom vystúpení ďalší člen predsedníctva Rady OZ KOVO, Jozef BALICA. Poukázal na to, že výška mzdy by mala byť taká, aby zabezpečila zamestnancom a ich ro-

dinám dôstojný a slušný život. Mzda by mala byť adekvátnou odmenou za prácu a nie sociálnou dávkou. Upozornil na nerešpektovanie medziná- rodných zmlúv a dohovorov, ktoré opisujú mzdu ako spravodlivú a dostačujúcu odmenu, zaistu- júcu živobytie, zodpovedajúce ľudskej dôstojnosti. V ďalšej časti zdôraznil význam minimálnej mzdy a jej funkcie v živote ekonomicky činného oby- vateľstva ako významného ochranného činiteľa, zabezpečujúceho životnú úroveň na spoločensky (ľudsky dôstojnej) minimálnej uznanej hranici.

Na záver prvého dňa prezentovala právnička Metodického pracoviska (MP) Prešov, Alexandra MIČIETOVÁ, právomoci zástupcov zamestnan-

cov po prijatí novely Zákonníka práce. Zdôraznila niektoré dôležité oblasti spolurozhodovania a pre- rokovania, ako je napr. určenie začiatku a konca pracovného času, podmienky práce nadčas, či okolnosti zamestnaneckých výpovedí.

Druhý deň rokovania sa so svojou prednáš- kou o prerozdeľovaní peňazí medzi zamestnancov, zamestnávateľov a štát predstavil predseda Rady OZ KOVO, Emil MACHYNA. Okrem iného zdô- raznil význam potreby zvyšovania členskej základ- ne ako sily, ktorá vie v prípade potreby preukázať svoju silu verejne. Zároveň poukázal na potrebu profesionalizácie funkcionárov, združovania sa do Územných základných organizácií (ÚZO) tak, aby na čele ZO stáli predsedovia, ktorí nie sú v područí vlastných zamestnávateľov a vedia sa preto na-

plno angažovať za obhajobu práv zamestnancov. Vedúca Metodického pracoviska Prešov, Danie- la LENGYELOVÁ, prezentovala výsledky prá- ce MP v oblasti vzdelávania funkcionárov ZO za predchádzajúce obdobie. Vyzvala predsedov ZO, aby sa školení zúčastňovali nielen oni, ale aj ostatní funkcionári ZO, hlavne tí novozvolení. V krátkom vystúpení referoval o stretnutí Rady mladých OZ KOVO člen Rady za košický re- gión, Maroš HOPKO. Predstavil činnosť a posla- nie Rady mladých, ako aj ich predstavu o činnosti členov v jednotlivých regiónoch Slovenska.

V diskusiách k jednotlivým bodom diskutujúci predsedovia prezentovali svoje skúsenosti, ale aj požiadavky z vlastných ZO. Ocenili pritom kvalitu materiálov, potrebných pri kolektívnom vyjednávaní a pripravovaných v spolupráci s prešovským Metodickým pracoviskom. Skúsenejší predse- dovia ZO upozornili na potrebu kvalitnej prípravy nielen pri vyjednávaní kolektívnych zmlúv, ale aj pri náboe nových, či presvedčaní aktuálnych čle- nov, keď sa majú zapojiť do protestných akcií či štrajkov.

Ján ŠLAUKA, člen predsedníctva Rady OZ KOVO za región Košice

Autor foto: Dušan MACKO

Z REGIONÁLNEJ RADY PREDSEDŇOV ŽILINSKÉHO KRAJA

Takmer 40 predsedov základných organi- zácií (ZO) Žilinského kraja sa stretlo 19. novem- bra tohto roku na Regionálnej rade predsedov v Zázrivej.

Člen predsedníctva OZ KOVO za Žilinský región, Jaroslav KORDEK, všetkých prítom- ných srdečne privítal a hneď na úvod poinfor- moval o aktuálnom dianí z predsedníctva Rady OZ KOVO, kde medziiným spomenul problémy s prijatím novely Zákona o kolektívnom vyjedná- vaní, porferoval o aktuálnom stave kolektívne- ho vyjednávania KZVS a rozprúdil živú debatu prezentáciou o porušovaní pracovno-právnych predpisov za uplynulý rok (viac na 6.strane Porušovanie pracovnoprávných...). V násled- nej prezentácii tiež načrtol skladbu a plánovaný vývoj členskej základne OZ KOVO v Žilinskom kraji, kde skonštatoval smutnú skutočnosť, že v najväčších firmách regiónu je pomerne nízka organizovanosť a pretrvávajúce problémy v so-

ciálnom dialógu pri vyjednávaníach podniku- vých kolektívnych zmlúv (PKZ).

V ďalšom programe sa prezentáciou o nie- ktorých, často porušovaných ustanoveniach Zá- kona o BOZP, predstavil špecialista BOZP z Me- todického pracoviska Banská Bystrica, Ladislav FILIPKO. Právne otázky z pracovného práva zas prítomným zodpovedala JUDr. Renáta MA- TEJOVÁ. Prítomných upozornila na plánovanie hromadnej dovolenky počas blížiacich sa via- nočných sviatkov, ale reagovala aj na viaceré konkrétne pripomienky prítomných účastníkov. Mnohí sa napr. sťažovali na snahy zamestnáva- teľov nahrádzať zákonom stanovené rekondičné pobyty rehabilitáciami. Pre zamestnancov, často nútených dochádzať zo vzdialenejších oblastí, sú tieto v konečnom dôsledku stresujúce a ne- efektívne.

Na záver prítomní predsedovia poinfor- movali o stave členskej základne svojej ZO, výsled-

koch kolektívneho vyjednávania i situácii v jed- notlivých podnikoch. Viacerí ocenili spoluprácu s Metodickým pracoviskom Banská Bystrica a to nielen pri kolektívnom vyjednávaní a economic- kom poradenstve, ale aj pri poukazovaní a ná- slednom odstraňovaní porušení pravidiel BOZP. (af)

Alarmujúci stav ochrany práce na Slovensku

QUO VADIS OCHRANA PRÁCE?

Každý zamestnanec v pracovnom pomere má právo na dôstojné zaobchádzanie, uspokojujúce pracovné podmienky a mzdu, ktorá zabezpečí jemu i jeho rodine slušný život. Všetky tieto práva a nároky mu garantujú nielen medzinárodné, ale i vnútroštátne právne predpisy. Bohužiaľ, existencia samotných predpisov ešte neznamená ich rešpektovanie v praxi.

Na Slovensku sme dlhodobo svedkami nerešpektovania dodržiavania pracovno-právnych predpisov u niektorých zamestnávateľov.

O tejto realite vypovedajú aj oficiálne údaje zo správy o stave ochrany práce a o činnosti Národného inšpektorátu práce na Slovensku za rok 2012.

AKÝ JE STAV

V roku 2012 bola vykonaná inšpekcia práce v 18 469 kontrolovaných subjektoch.

Z hľadiska spotrebovaného času bolo najviac výkonov inšpekcie práce zameraných:

- na kontrolu BOZP (44,8 % z celkového počtu hodín),
- na kontrolu PPV bolo spotrebovaného 31,7 % času

V kontrolovaných subjektoch bolo zistených celkom 50 284 porušení predpisov!

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov, čiže zvýšeného rizika poškodenia zamestnanca došlo **k porušeniu vo viac než 18 000 prípadoch**. Ide predovšetkým o oblasti, ustanovených pracovných podmienok, osobných ochranných pomôcok, pracovného prostredia, podmienok ochrany v prevádzkových budovách a objektoch.

V oblasti dodržiavania pracovno-právnych vzťahov (PPV), Zákonníka práce, kolektívnych zmlúv došlo k zisteniu nedostatkov vo viac ako 8300 prípadoch.

Najviac nedostatkov, zistených pri výkone inšpekcie práce v oblasti PPV a mzdových predpisov, sa týkalo:

- podstatných náležitostí dohodnutých v pracovnej zmluve (§ 43 Zákonníka práce)
- porušenia ustanovenia § 120 ZP, povinnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi mzdu v sume minimálneho mzdového nároku určeného pre príslušný stupeň náročnosti práce
- porušenia v oblasti úpravy pracovného času zamestnancov. Evidencia pracovného času, práce nadčas, nočnej práce, netransparentné vedenie evidencie pracovnej pohotovosti, problematika vyplácania mzdy za prácu nadčas a mzdového zvýhodnenia za prácu nadčas, vo sviatok alebo nočnú prácu
- porušovanie ustanovení o maximálnom rozsahu pracovného času a porušovanie ustanovení o nepretržitom dennom odpočinku a nepretržitom odpočinku v týždni
- porušenia ustanovenia § 223 ZP upravujúceho dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

SANKCIE, ULOŽENÉ ZA PORUŠOVANIE PREDPISOV BOZP:

Počet porušení	36 400
Počet pokút	421 - 1,15 % porušení
Suma	546 145 €
Počet pokút, uložených	

organizáciám	419
suma	545 195 €
Počet individuálnych pokút zodpovedným za porušenie	2
suma	950 €

SANKCIE ZA PORUŠENIE PRACOVNO-PRÁVNÝCH VZŤAHOV / ZP, KZ /

Počet porušení	8 303
Počet pokút	1 282 15 % porušení
Suma	529 688 €
Počet pokút uložených organizáciám	1 278
suma	527 988 €
Počet individuálnych pokút zodpovedným za porušenie	4
suma	1 700 €

Ako teda uvádza citovaná správa, inšpektori práce zistili pri kontrolách 50 284 porušení pracovno-právnych predpisov, súvisiacich s pracovnými podmienkami. Je to veľa, či málo? Keď uvážime, že toto číslo reprezentuje iba odhalené porušenia a že tých neodhalených porušení môže byť niekoľkonásobne viac, stojí za úvahu otázka:

PREČO JE TO TAK?

Čo je príčinou toho, že zamestnávateľia porušujú ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu? Je to jeho neprispôsobivosť a prísna právna úprava, ktorá bráni zamestnávateľom v toľko uprednostňovanej flexibilitate, pružnosti pracovného vzťahu? Alebo je to vedomie, že nerešpektovaním práva zamestnávateľ získa viac, ako je prípadná sankcia? Prípadne je to nevedomosť zamestnávateľov a neznalosť práva?

Príčin je, samozrejme, viac a ich odhalenie je predpokladom ich odstránenia a eliminácie stavu, v ktorom je nedodržiavanie práva vnímané ako síce nežiadúci, ale všeobecne akceptovaný stav. A to nielen zamestnávateľmi, ale aj samotnými zamestnancami. Niet sa ani čo čudovať v situácii, keď miera evidovanej nezamestnanosti dosahuje enormné hodnoty a každý, kto má prácu, je vďačný už len za samotný tento fakt. Vytvára sa tak akási všeobecná mienka o nutnosti tolerovať takýto prístup s argumentom, že zamestnávateľia chcú „iba“ udržať pracovné miesta. Stará a osvedčená pesnička. A tak postupne aj tí najradikálnejší ustali, rezignovali, možno aj pod tlakom väčšinovej mienky. Lebo takí sme. Ohneme chrbát, keď treba a vydržíme, keď treba... Lenže naozaj treba? A kto má z toho ošoh? Alebo lepšie povedané, kto má z toho zisk?

Moderná občianska spoločnosť by k nerešpektovaniu zákonnosti mala mať vyhranený a veľmi radikálny postoj, založený na princípe nulovej tolerancie. Každé porušenie práva znamená excus, vybočenie z normálu a prekročenie hranice, ktorou je v právnom štáte zásada legality.

Ak teda zlyhajú nástroje prevencie, nastúpia nástroje represie. Lenže, sú účinné?

Ako už bolo uvedené, citovaná správa konštatuje **viac 50 000 porušení predpisov, súvisiacich s ochranou práce**, teda nástroje prevencie zjavne zlyhali. Otázne je, aké účinné boli represívne opatrenia, ak vôbec nejaké boli!

Ak porovnáme správy o stave ochrany práce za posledné 3-4 roky zistíme, že pošliapávanie práv zamestnancov má mierne stúpajúci trend. Hrozba sankciou a zrejme ani sankcia samotná nemá žiaduci efekt na elimináciu protiprávneho konania.

Opäť sa natíska otázka: PREČO JE TOMU TAK? Sú sankcie také mierne, že zamestnávateľovi sa takpovediac oplatí riskovať? Ak sa na porušenie nepríde, vyhral a ak sa aj naň príde, vždy sú tu možnosti.

Ak aj inšpektorát uloží pokutu, nie je ňou postihnutý iba zamestnávateľ, pretože ten ihneď „premietne“ uloženú sankciu do miezd zamestnancov krátením odmien alebo prémie, a tak sú v konečnom dôsledku potrestaní aj tí, na ktorých už raz negatívne dopadlo samotné prekročenie práva. Uvedomujúc si tento fakt, zamestnanci volia cestu menšieho zla a na právne excesy svojho zamestnávateľa radšej neupozorujú. A nemožno im to ani zazlievať.

Na druhej strane, tento postoj vedie k tomu, že z porušovania právnych predpisov sa stáva niečo ako športová disciplína. A to v demokratickom a právnom štáte akceptovateľné nie je a nesmie byť!

Je nutné sa zamýšľať na príčinami tohto stavu a možnosťami jeho riešenia. Pomohla by zmena zákona? Rozšírenie kompetencií inšpektorov? Ich lepšia odborná vybavenosť? Sprisnenie sankcií? Zosobnenie sankcií tomu, kto spôsobil porušenie práva? Zverejnenie zamestnávateľa, ktorý opakovane porušil PPP, na akejsi čiernej listine?

Stav (ne)dodržiavania pracovno-právnych predpisov (a nielen tých) na Slovensku je viac ako neuspokojivý. Situácia je o to závažnejšia, že samotní zamestnanci sa nemajú ako brániť, ak sa chcú vyhnúť konfliktom so zamestnávateľom a hrozbe straty zamestnania.

A TU JE ÚLOHA ODBOROV NEZASTUPITELNÁ!

Sme tu na to, aby sme poukazovali na tieto nezdravé javy a hľadali možné riešenia. Diskutovali so zainteresovanými a odhaľovali slabiny systému.

NA ZÁVER

Tento príspevok si neosobuje urobiť podrobnú analýzu príčin nerešpektovania pracovno-právnych noriem, či stavu inšpekcie práce, jej kompetencií, možnosti uloženia sankcií, ich vymožiteľnosti, odbornej pripravenosti samotných inšpektorov (ktorí sa roky zaoberali iba bezpečnosťou práce a dnes sa od nich vyžaduje znalosť všetkých pracovno-právnych predpisov a určité právne vedomie, aj keď mnohí nemajú právnické vzdelanie). Ambíciou tohto príspevku je poukázať na problém, „zviditeľniť“ ho a možno urobiť prvý krok pri hľadaní jeho riešení.

Tak, ako v živote človeka je prvý krok predpokladom zvládnutia ďalších krokov, tak je to aj pri hľadaní riešenia problému. Cestou k jeho riešeniu je však len vtedy, ak je nasledovaný ďalšími krokmi.

Autori: JUDr. Monika BENEDEKOVÁ,
PhDr. Jozef BALICA

Pracovnoprávna poradňa

Som na materskej dovolenke so synom, ktorý bude mať v januári 3 roky. Počas mojej materskej sme sa presťahovali do neďalekej obce a za prácou by som bez auta musela komplikovane a dlho dochádzať. Pred mesiacom som sa dozvedela, že ma v mojej firme čaká výpoveď z organizačných dôvodov, čo mi - vzhľadom na komplikované dochádzanie - celkom vyhovuje. Nemusím tak dávať výpoveď sama. Znamená to zároveň, že neprídem o odstupné? A keďže nemám žiadne iné zamestnanie, zaevidujú ma na Úrade práce, soc. vecí a rodiny a dostanem podporu v nezamestnanosti? Bola som zamestnaná dva a pol roka s čistým príjmom 680 eur. Predtým som diaľkovo študovala a brigádnicke si privyrábala. Ďakujem za odpoveď.

M.S., okres Trenčín

Odpovedá: Mgr. Michal DROBNÝ, právník Metodického pracoviska OZ KOVO Bratislava

Po skončení čerpania materskej, resp. rodičovskej dovolenky má zamestnávateľ na základe § 157 ods. 1 a 2 Zákonníka práce povinnosť zaradiť zamestnankyňu na pôvodnú prácu a pracovisko. Ak zaradenie na pôvodnú prácu a pracovisko nie je možné, zamestnávateľ je povinný zaradiť zamestnankyňu na inú prácu, zodpovedajúcu jej pracovnej zmluve.

Samozrejme, môžu nastať situácie - ako v tomto prípade - kedy zamestnávateľ pracovné miesto zrušil a reálne nemá pre zamestnankyňu žiadnu inú vhodnú prácu. Následne tak môže skončiť so zamestnankyňou pracovný pomer, a to buď výpoveďou alebo dohodou, avšak je potrebné si uvedomiť, že dôvodom skončenia pracovného pomeru sú organizačné dôvody - § 63 ods. 1 písm. b).

So skončením pracovného pomeru z organizačných dôvodov sa spája aj poskytnutie odstupného. Výška odstupného podľa Zákonníka práce závisí od dĺžky trvania pracovného

pomeru a je upravená v § 76. Do dĺžky trvania pracovného pomeru sa samozrejme započítava aj obdobie čerpania materskej, resp. rodičovskej dovolenky, keďže nástupom alebo čerpaním materskej/rodičovskej dovolenky sa pracovný pomer neskončí.

Je potrebné upozorniť na to, že ak zamestnávateľ skončí pracovný pomer so zamestnankyňou výpoveďou z organizačných dôvodov, musí túto výpoveď vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov.

Po skončení pracovného pomeru sa pôjde zamestnankyňa zaevidovať na najbližší Úrad práce, soc. vecí a rodiny a môže požiadať Sociálnu poisťovňu na príslušnej pobočke o podporu v nezamestnanosti. V tomto prípade bude mať zamestnankyňa nárok na podporu v nezamestnanosti, keďže splní základnú požiadavku - poistenec bol v posledných troch rokoch - pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie - poistený v nezamestnanosti, a to najmenej dva roky, t.j. 730 dní. Do obdobia poistenia v nezamestnanosti sa v tomto prípade započítava obdobie prerušenia povinného poistenia v nezamestnanosti zamestnankyne z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky.

PRIPRAVUJE SA

MINISTERSTVO CHCE ZAKÁZAŤ DOHODY NA NEURČITÝ ČAS

Ministerstvo práce a sociálnych vecí navrhne obmedziť trvanie dohôd, vykonávaných mimo pracovného pomeru. Rezort tak chce zabrániť zneužívaniu dohôd na obchádzanie platenia sociálnych odvodov. Časové obmedzenie dohôd ministerstvo vložilo do návrhu novely zákona o starobnom dôchodkovom sporení, ktorá má riešiť vyplácanie dôchodkov z druhého penzijného piliera. "V prípade neobmedzeného trvania dohôd s nepravidelným odmeňovaním sa zamestnávateľ vyhýbal odvádzaniu poistného na dôchodkové poistenie," uvádza ministerstvo. Dohoda o vykonaní práce by podľa návrhu rezortu mala od júla budúceho roka trvať najviac jeden rok. Trvanie dohody o brigádnickej práci študentov a dohody o pracovnej činnosti plánuje ministerstvo práce od polovice budúceho roka obmedziť tak, aby sa tieto dohody končili vždy ku koncu kalendárneho roka, v ktorom sa uzatvárajú. Dohoda o brigádnickej práci študentov a dohoda o pracovnej činnosti uzatvorená na neurčitý čas pred 1. júlom 2014 sa podľa návrhu rezortu práce a sociálnych vecí skončí najneskôr 31. decembra 2014. Dohoda o vykonaní práce uzatvorená na neurčitý čas pred 1. júlom 2014 sa má skončiť najneskôr uplynutím dohodnutého obdobia, v ktorom sa má pracovná úloha vykonať.

VYSOKOŠKOLÁCI BUDÚCI ROK ZAPLATIA ODVODY, AK ZAROBIA 159 EUR

Suma, od ktorej budú vysokoškoláci platiť vyššie odvody, sa v budúcom roku mierne zvýši. Kým tento rok študenti od 18 do 26 rokov platia takmer 30-percentné odvody pri práci na dohodu od sumy 155 eur, v budúcom roku ich zaplatia od 159 eur. U stredoškolačkov sa táto suma zvyšuje zo 66 na 68 eur. Impulzom pre takéto rokovanie je snaha o pokrytie nákladov u študentov, ktorí brigádujú zo sociálnych dôvodov alebo z dôvodu získania potrebnej praxe pre svoje uplatnenie. Vyššie odvody pri práci na dohodu priniesla novela zákona o sociálnom poistení

Aktuálne

PREDNOSTNÉ VYŠETRENIA U LEKÁROV SA BUDÚ REGULOVAŤ

Prednostné vyšetrenia v ambulanciách sa budú čiastočne regulovať. Vyplýva to z novely zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti, ktorá nadobudne účinnosť 1. decembra tohto roku. Novela zákona zabezpečí, že medzi prednostnými vyšetreniami budú vyhradené minimálne dve hodiny na bežnú ordináciu. Čas na prednostné vyšetrenie bude schvaľovať lekár samosprávneho kraja, ktorý bude zároveň dodržiavanie tejto povinnosti aj kontrolovať. Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ktorých ordinačné hodiny nebudú v súlade s novým predpisom, budú mať povinnosť do 31. januára 2014 požiadať samosprávny kraj o schválenie a potvrdenie ordinačných hodín s osobitným vyznačením ordinačných hodín, vyhradených na prednostné ošetrovanie. Po novom začnú všetci lekári ošetrovať najneskôr od 1. mája 2014.

VIANOČNÉ PRÍSPEVKY PORASTÚ, PENZIE SA ZVÝŠIA

Penzistom s nižšími dôchodkami onedlho Sociálna poisťovňa, prípadne aj ďalší platitelia, znovu doručia vianočné príspevky. Vláda ich v poslednej chvíli zvýšila, napríklad pobehratelia najnižších penzií pod úrovňou životného minima 198,09 eura dostanú namiesto pôvodne plánovaných 66,39 eura až 75 eur. Pridané budú mať aj ostatní s dôchodkami pod hranicou 483 eur. Od januára budúceho roka sa penzie budú valorizovať opäť o pevné sumy podľa jednotlivých typov dôchodkových dávok. Nárast však bude skromnejší ako v úvode tohto roku. Napr. starobný dôchodok by sa všetkým seniorom bez rozdielu mal zdvihnúť o 8,80 eura. Predčasný starobný dôchodok by mal narásť o 8,90 eura, vdovský o 5,70 eura. Zvyšovanie vianočných príspevkov zdôvodnila vláda dobrými ekonomickými výsledkami, zlepšením výberu daní aj snahou uľahčiť život najslabšej vrstve obyvateľstva.

PRÍSPEVOK A PRÍPLATOK PRI NARODENÍ V JEDNOM

Výška zlúčenej dávky sa odstupňuje podľa poradia pôrodu, z ktorého sa dieťa narodilo. Parlament schválil nový zákon o príspevku pri narodení dieťaťa. Príspevok a príplatok k príspevku pri narodení dieťaťa sa od začiatku budúceho roka zlúčia do jednej dávky a jej výška sa odstupňuje podľa poradia pôrodu, z ktorého sa dieťa narodilo. Pri prvom až treťom pôrode pôjde o sumu 829,86 eura, a pri štvrtom a ďalšom dávka dosiahne 151,37 eura. Podpora štátu pri narodení detí tak zostane na súčasnej úrovni. Jednorazový príspevok pri zverení dieťaťa do náhradnej starostlivosti sa podľa schváleného zákona zvýši zo súčasných 368 eur na 500 eur.

KRÁTKO

NÁROK NA NEMOCENSKÚ DÁVKU NEOVPLYVNÍ INÝ PRÍJEM

Nárok na nemocenskú dávku zamestnanca neovplyvní iný príjem, ako príjem za vykonanú prácu. Schválená novela zákona o sociálnom poistení (č. 461/2003 Z. z.) upravuje súvislosť medzi nárokom na nemocenskú dávku zamestnanca a jeho príjmom. V praxi sa často stávalo, že zamestnanec nemal nárok na nemocenské, materské alebo ošetrovné za posledný mesiac trvania pracovného pomeru, keďže po jeho skončení mu zamestnávateľ vyplatil odstupné. Rovnaká situácia sa vzťahovala aj na príspevky, vyplatené zo sociálneho fondu, napríklad pri dlhodobej dočasnej pracovnej neschopnosti alebo pri príležitosti narodenia dieťaťa. Tieto situácie sa od 1. januára 2014 už nevyskytnú. Vyplatenie akéhokoľvek iného príjmu, ako príjmu za vykonanú prácu, už nárok na nemocenskú dávku neovplyvní.

Podľa právnych predpisov, účinných do 31. decembra 2013, nárok na nemocenskú dávku zamestnanca ovplyvňuje akýkoľvek príjem, ktorý sa považuje za vymeriavací základ, aký zamestnanec dosiahol za obdobie trvania dôvodu na poskytovanie nemocenskej dávky.

DIALNIČNICE NEZDRAŽEJÚ, PRIBUDNÚ ELEKTRONICKÉ ZNÁMKY

Ministerstvo dopravy neplánuje zvyšovať ceny diaľničných nálepiek, ani rušiť či obmedzovať ich predaj. Naopak, od roku 2015 popri súčasných papierových diaľničných nálepkách, chce ministerstvo dopravy zaviesť aj elektronizáciu predaja. Rezort nechce znevýhodňovať časť motoristov, ktorí nepoužívajú internet a elektronickú komunikáciu, a preto zatiaľ zostanú aj súčasne diaľničné nálepky. Nový spôsob predaja diaľničných známok má zvýšiť efektívnosť kontroly zaplata poplatku cez stacionárne alebo mobilné elektronické zariadenia zavedením objektívnej zodpovednosti. Náklady na poskytovanie služby elektronického predaja diaľničných známok podľa rezortu dopravy nepresiahnu dnešné náklady na výrobu a distribúciu diaľničných nálepiek. Národná diaľničná spoločnosť predpokladá hodnotu zákazky vo výške 15 mil. eur za päť rokov služby. Podrobnosti o tom, akými spôsobmi sa budú dať elektronické diaľničné známky kúpiť, dá až verejná súťaž a ponuka víťazného uchádzača. Ministerstvo počítá s tým, že bude možné kúpiť si tieto známky cez internet, mobilný telefón, prípadne na čerpacích stanicích či pobočkách pošty. Po vstupe zákona do platnosti sa podľa rezortu pre vodičov nezmení prakticky nič, len forma diaľničnej známky. Nepôjde už o nálepku na prednom skle, ale elektronickú (virtuálnu) známku, viazanú k poznávacej značke vozidla. Naďalej sa budú predávať známky s desaťdňovou, mesačnou a ročnou platnosťou, v rokoch 2014 a 2015 sa nepočítá so zmenou ceny. Znamky teda budú stáť 10, 14, resp. 50 eur.

(Zdroj: Sita, TASR)

PLYN NEZDRAŽIE, ELEKTRINA ZLACNIE.

Poplatky za distribúciu plynu do slovenských domácností sa v novom roku nezmenia. Už pred časom totiž Slovenský plynárenský priemysel ohlásil podanie návrhu na stanovenie cien plynu s nulovou zmenou cien. Rovnako sa nezmenia ani ďalšie zložky ceny.

Monopolným distribútorom plynu na celom území Slovenska je spoločnosť SPP-Distribúcia, ktorá sa proti rozhodnutiu regulačného úradu neohradila. Po nahradení zástupcov francúzskych a nemeckých privatizérov ľuďmi z českého Energetického a průmyslového holdingu sa tak rétorika SPP razantne zmenila. Je však možné, že keď vypršia lehoty, stanovené v dohode medzi novými vlastníckmi 49-percentného podielu a vládou, budú padať ostrejšie vyjadrenia. Budú sa zrejme týkať iba poplatkov za privedenie plynu z hraníc so Slovenskom a rozvedenie komodity po krajine. Poskytnutie zliav na dodávku plynu je dôležité, pretože rozhoduje o výške zisku podniku. Aktuálny spôsob regulácie cien totiž firme spôsobuje zhruba stomiliónovú stratu na dodávke plynu domácnostiam. Regulačný úrad do výpočtu ceny nechce započítať viaceré náklady plynárov, napríklad na skladovanie komodity v podzemných zásobníkoch.

ELEKTRINA ZLACNIE

Cena elektriny pre domácnosti môže klesnúť o päť až desať percent. Pri elektrickom kúrení je to úspora aj 150 eur. Koľko zaplatia domácnosti na budúci rok za elektrinu? Závisí to od rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Zbiera od dodávateľov elektriny posledné návrhy, ktoré povedia, ako si ceny na budúci rok predstavujú. Sľubujú, že ceny pôjdu dole, pretože elektrina na burze zlacnela cca o 15%, menší odberatelia zaznamenali dokonca väčší pokles.

Elektrina ako komodita tvorí niečo vyššie dvoch päťnásobok ceny, ktorá sa objaví na faktúre. K tomu treba prirátať poplatky za starostlivosť o káble, prenos elektriny v nich a ďalšie položky. Regulačný úrad už dlhšie sľubuje, že aj pri nich možno čakať úsporu. Tvrdí, že do faktúr dovolí energetickým firmám zaradiť menej položiek.

Dlhšie sa spomína aj nový poplatok, ktorý sa zavádza pre výrobcov elektriny. Aj ten má priniesť domácnostiam úsporu. Regulačný úrad však nechce povedať presné čísla, kým sa neukončia všetky cenové konania.

FIRMY ŽIADAJÚ PRE NOVÝCH ĽUDÍ NIŽŠIE ODVODY

Od novembra môžu firmy na Slovensku žiadať o zníženie odvodov na zamestnancov, ktorí boli pred nástupom k nim viac ako rok v evidencii úradu práce.

Zatiaľ, podľa ministra práce Jána RICHTE-RA, bolo podpísaných 136 zmlúv. Aké firmy o znížení odvodov požiadali a koľko ľudí zamestnali, Sociálna poisťovňa nechce zverejniť. „Zákon nám neumožňuje zverejňovať bližšie informácie bez písomného súhlasu dotknutej strany,“ uviedol hovorca poisťovne, Peter VIŠVÁDER.

PODMIENKY PRE NIŽŠIE ODVODY:

- Na úľavu musia mať noví zamestnanci pracovný pomer, môžu mať aj kratší úväzok, ale nie dohodu.
- Dlhodobozamestnaní s nízkym príjmom môžu mať viac úväzkov, ale len prvý zamestnávateľ môže dostať úľavu.
- Zamestnávateľ nesmie mať dlh v Sociálnej, ani v zdravotných poisťovniach.
- Zamestnávateľ nemôže prepustiť iného človeka, aby zamestnal dlhodobozamestnaného.

Zamestnávateľia hovoria, že takéto zníženie odvodov je dobrý, no nesystémový krok. Keďže úľava od štátu platí 12 mesiacov, len málo ľudí sa podľa nich zamestná na dlhšie ako rok. Súhlasia však, že takto aspoň získajú pracovné návyky, ktoré väčšina dlhodobozamestnaných nemá. Takáto práca pre dlhodobozamestnaných ale môže mať aj ďalšie riziká:

Firma napríklad môže zamestnať človeka, ktorý je vedený na úrade práce viac ako rok, ale popri tom pracoval na dohodu a zarábala do 150 eur, čo mu zákon dovoľuje. Tak - podľa ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny - pracuje 34 tisíc dlhodobozamestnaných. Firma, ktorá ich prijme, získa ľudí, ktorí majú pracovné návyky a dostane aj úľavu na odvodoch. „Firma tak uprednostní dotovaný uchádzača pred nedotovaným, pričom toto pracovné miesto by vytvorila aj tak,“ hovorí Luboš SIROTA z personálnej agentúry McRoy. Zmena je však podľa neho lepšia ako nič.

Predpokladá sa, že úľavy na odvodoch budú využívať najmä menšie firmy. Prácu nájdu dlhodobozamestnaní najmä pri pomocných prácach v stavebníctve či v priemysle, prípadne v službách.

Odvodovou úľavou chce vláda bojovať proti dlhodobej nezamestnanosti. V septembri bolo bez práce viac ako rok zhruba 210 tisíc ľudí, teda polovica všetkých nezamestnaných. Dlhodobozamestnaní sú najmä ľudia so schopnosťami, ktoré na trhu nik nežiada. Ťažšie sa preorientujú a často po viacnásobných neúspechoch uchádzania sa o prácu končia znechutení a prácu si hľadajú len formálne, alebo vôbec.

Vláda zaviedla pre firmy takmer nulové odvody, ak zamestnajú ľudí, ktorí boli bez práce viac ako rok. Po úľave zaplatia zdravotné a sociálne odvody vo výške 1,05 percenta, namiesto 35,2 percenta. Zamestnanec nezaplatí nič. Ako vyplýva z prepočtov Inštitútu finančnej politiky pri Ministerstve financií SR, opatrenie by malo rozpočet štát za posledné dva mesiace tohto roka 1,2 milióna eur. Ďalšie tri mesiace to má byť osem miliónov eur.

Priateľstvo Čechov a Slovákov v Luhačoviciach

DNI SLOVENSKEJ KULTÚRY NADVIAZALI NA PREDVOJNOVÚ TRADÍCIU

Začiatkom jesene sa v Kúpeľoch Luhačovi - ce konal prvý ročník Dní slovenskej kultúry alebo Blízke stretnutia, nadväzujúci na tradíciu Česko-slovenských porád, ktoré sa konali v Luhačoviciach v rokoch 1908-1938. Súbor podujatí, upevňujúcich priateľské vzťahy Čechov a Slovákov, vzbudil záujem na oboch stranách. Kúpele Luhačovice preto o rok plánujú zorganizovať druhý ročník Dní slovenskej kultúry.

Ing. Jiří DĚDEK, výkonný riaditeľ kúpeľov, k tomu povedal: „V pozadí myšlienky zorganizovať toto ročné Dni slovenskej kultúry stála tradícia priateľských moravsko-slovenských vzťahov. Obnovené stretávanie sa Čechov a Slovákov sa mimoriadne vydarilo. Súčasťou podujatí boli aj oslavy najvýznamnejšieho slovenského architekta, Dušana Jurkoviča (1868-1947), pri príležitosti 145. výročia jeho narodenia a po takmer 50 rokoch sprístupnenie v poradí už piateho prameňa - Nového Jubilejného.“

Mimoriadnemu záujmu verejnosti sa tešila vnučka Dušana Jurkoviča, Katarína SALAJOVÁ-JURKOVIČOVÁ. Slávnostného aktu sprístupnenia nového prameňa sa zúčastnili aj generálny riaditeľ Kúpeľov Luhačovice, Eduard BLÁHA a starosta mesta, František HUBÁČEK. Prítomní boli aj slovenskí novinári a osobnosti z oblasti kultúry a politiky, ako profesorka Eva BLAHOVÁ, šéfká Janáčkovej opery v Brne, herec a pedagóg Jan PŘEUČIL, architektka a autorka diela Alena VRÁNOVÁ, sochár a autor vodného prvkú Ondřej OLIVA.

Hostia sa tešili aj z koncertu Sisy SKLOV-SKEJ, v sprievode klavírneho virtuóza Richarda RIKKONA. V hale Vincentka sa zoznámili formou výstavy so slovenským architektom Dušanom Jurkovičom. Súčasťou dní slovenskej kultúry boli aj vystúpenia Orchestra ľudových nástrojov Miroslava Dudíka z Bratislavy, ť predstavenie Divadla J. G. Tajovského zo Zvolena - Šofér slečny Daisy. V spolupráci s Luhačovickým okrašľovacím spolkom Calma hostia absolvovali Prechádzku kúpeľmi po slovenských stopách, pripomínajúcu osobnosti zo Slovenska, ktoré pôsobili v Luhačoviciach.

Kým na Slovensku Jurkovičovo výročie nezbudilo takmer žiadnu pozornosť Kúpele Luhačovice sa o Jurkovičov odkaz vzorne starajú. To oceňujú aj stovky Slovákov, ktorí ročne Luhačovice navštívia. Kúpele Luhačovice sú Slovákami najčastejšie navštevovanými českými kúpeľmi a túto pozíciu si v tomto roku vylepšujú akciami k Jurkovičovmu výročiu, ale aj premiérou Dní slovenskej kultúry ť zvýšením informovanosti slovenskej verejnosti. Výsledky sa už dostavujú, keď v prvom polroku tohto roka - v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka - sa o 36 percent zvýšil počet klientov zo Slovenska.

Rovnako narástol počet pobytových dní slovenských hostí, a to o 24 percent. Za prvý polrok 2013 využilo služby luhačovických kúpeľov 613 návštevníkov zo Slovenska.

Najväčším lákadlom pre Slovákov, navštevujúcich luhačovické kúpele, je súbor stavieb

Dušana Jurkoviča - Jurkovičov dom, Vila Chalúpka, Jestšbí, Vodoliečebné kúpele, Riečne a slnečné kúpele a Hudobný pavilón. Kúpele Luhačovice sa o tieto architektonické skvosty starajú a udržiavajú tak Jurkovičov odkaz, ktorým vytvoril jedinečnú atmosféru veľkorysého uvoľneného urbanizmu v priaznivom meradle bez rušivých zásahov.

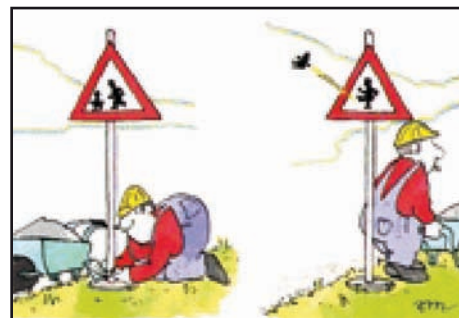
Aj jeho nasledovníci citlivo dotvorili areál luhačovických kúpeľov dielami secesie, rannej moderny a funkcionalizmu tak, že zachovali čaro a atmosféru výnimočných kúpeľov. Všimli si to aj medzinárodné organizácie, a tak tieto skvosty ašpirujú na zápis pamiatok UNESCO.

Stavby Dušana Jurkoviča, vytvorené pre Luhačovice v priebehu len troch rokov, spájajú motívy regionálnej karpatskej ľudovej tvorby s dekoratívnymi princípmi secesie. Citlivé zasadenie stavieb do parkovo upravenej údolnej krajiny podčarkuje harmóniu celku. Architektúra kúpeľov korešponduje aj s vrcholiacim emancipačným hnutím stredoeurópskych slovenských národov, usilujúcich sa o sebaidentifikáciu, okrem iného prostredníctvom ľudovej kultúry. Touto syntézou sa Kúpele Luhačovice líšia od radu významných európskych kúpeľov, ktorých architektónický výraz je viac ť menej unifikovaný, kozmopolitný, vychádzajúci z rímskej klasickej tradície.

Jozef STIEGEL

Zasmejme sa

ČO SA Hovorí PO CHODBÁCH ...

- Dnešná žena musí mať postavu Venuše, rafinovanosť Kleopatry, odvahy Jany z Arcu, šatník Márie Antoinetty a ťštiacu schopnosť tekutého prášku Zuzka.

- Keď Boh stvoril mužov, sľbil, že ideálneho muža nájdeme na každom rohu... a potom spravil Zem guňtou.

- Odpúššťa zabúdať? Nie som Ježiš a ani nemám Alzheimer! TM

- Nečtam žiadne návody. Stláčam tlačidlo dovtedy, kým to nezafunguje.